

108. Tiistaina 5 päivänä lokakuuta 1993

kello 19.10

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Toinen käsittely:

1) Ehdotukset laeiksi yhdyskuntapalvelun kokeilemisesta annetun lain 1 ja 13 §:n muuttamisesta sekä yhdyskuntapalvelun kokeilemisestä annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta 2998

Hallituksen esitys n:o 157
Lakivaliokunnan mietintö n:o 13

2) Ehdotus laiksi tuotevastuulain muuttamisesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta ..

Hallituksen esitys n:o 135
Talousvaliokunnan mietintö n:o 30

Esitellään:

3) Hallituksen esitys n:o 173 laiksi kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain muuttamisesta

4) Hallituksen esitys n:o 175 laeiksi valtion eläkerahastosta annetun lain sekä valtion liikelaitoksista annetun lain 25 §:n muuttamisesta

5) Hallituksen esitys n:o 176 laiksi lukio-
lain muuttamisesta

6) Hallituksen esitys n:o 178 laiksi pelto-
alan perusteella suoritettavasta vientikus-
tannusmaksusta annetun lain muuttami-
sesta

S.
7) Hallituksen esitys n:o 179 laiksi kalas-
tuslain muuttamisesta 2998

S.
8) Hallituksen esitys n:o 180 ajoneuvo-
jen katsastustehtävien toimilupiin liitty-
väksi lainsäädännöksi 3000

9) Hallituksen esitys n:o 181 laiksi yleis-
istä teistä annetun lain 84 §:n muuttami-
sesta 3001

10) Hallituksen esitys n:o 182 laiksi kil-
pailuneuvostosta annetun lain muuttami-
sesta

11) Hallituksen esitys n:o 183 laiksi maa-
talousyrittäjien eläkelain 1 §:n muuttami-
sesta

12) Hallituksen esitys n:o 184 laiksi va-
kuutustarkastuksen kustantamisesta anne-
tun lain 1 §:n muuttamisesta sekä laiksi va-
kuutusyhtiön toimilupamaksusta

13) Hallituksen esitys n:o 185 laeiksi
maatalousyrittäjien tapaturmavakuutus-
lain sekä sairausvakuutuslain mukaisen
omavastuuajan korvaamisesta maatalous-
yrittäjille annetun lain 5 §:n muuttamisesta ..

14) Hallituksen esitys n:o 186 lääkinnäl-
listä pelastustoimintaa ja sairaankuljetusta
koskevaksi lainsäädännöksi

Puhetta johtaa puhemies Suominen.

Nimenhuudon sijasta merkitään läsnä oleviksi
ne edustajat, jotka osallistuiivat edelliseen täysis-
tuntoon.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Ehdotukset laeiksi yhdyskuntapalvelun kokeilemisesta annetun lain 1 ja 13 §:n muuttamisesta sekä yhdyskuntapalvelun kokeilemisestä annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys n:o 157

Lakivaliokunnan mietintö n:o 13

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on lakivaliokunnan mietintö n:o 13. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta

ensimmäisen lakiehdotuksen 1 ja 13 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike sekä toisen lakiehdotuksen lakiteksti, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

2) Ehdotus laeiksi tuotevastuulain muuttamisesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys n:o 135

Talousvaliokunnan mietintö n:o 30

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö n:o 30. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 5 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

Lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti

sosiaali- ja terveysvaliokuntaan:

3) Hallituksen esitys n:o 173 laeiksi kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain muuttamisesta

4) Hallituksen esitys n:o 175 laeiksi valtion eläke-rahastosta annetun lain sekä valtion liikelaitoksista annetun lain 25 §:n muuttamisesta

sivistysvaliokuntaan:

5) Hallituksen esitys n:o 176 laeiksi lukiolain muuttamisesta

valtiovarainvaliokuntaan, jolle maa- ja metsätalousvaliokunnan tulee antaa asiasta lausunto:

6) Hallituksen esitys n:o 178 laeiksi peltoalan perusteella suoritettavasta vientikustannusmaksusta annetun lain muuttamisesta

7) Hallituksen esitys n:o 179 laeiksi kalastuslain muuttamisesta

Valiokuntaan lähettäminen

P u h e m i e s : Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. R a j a m ä k i : Herra puhemies! Virkistyskalastus on Suomessa suosittu vapaa-ajan harrastus ja luontoliikuntatapa. Sen harrastaminen on mahdollista kautta vuoden, sillä kalastustapoja vaihdellen voi kalastaja liikkua vesillä kesät talvet. Onkiminen ja pilkkiminen ovat virkistyskalastustavoista suosituimpia ja kaiken ikäisille kansalaisille mahdollisia. Niitä harrastamalla on mahdollista hyödyntää vesistöjemme kalaston muodostamaa luonnonvaraa monipuolisesti, sillä keskeiset saaliskalalajit ovat juuri vesistöisämme runsaslukuisesti esiintyvät ahven ja särki.

Edelleen yhteiskuntamme panokset vesiemme kalaston muodostaman luonnonvaran määrälliseen ja laadulliseen ylläpitoon esimerkiksi ympäristönsuojelun, vesiensuojelun ja kalavesien kunnostuksen ja hoidon alueella ovat niin huomattavat, että niistä hyötyminen ei saa olla vain kalavesien omistajien etuoikeus. Siitä huolimatta Suomessa on Forssan kokouksesta lähtien puhuttu

maa- ja vesialueiden omistajien paremmasta asemasta maa- ja vesialueita omistamattomiin nähden. Se on näkynyt täällä eduskunnan keskustelussa myös metsästyslain käsittelyn yhteydessä, jossa maanomistus korostui metsästyksen yhteydessä. Myös kalastuksessa on kalavesien omistaminen ollut tuomassa eriarvoisuutta kalastuksen mahdollisuuksiin nähden.

Ongintaa erityisesti on pitkään vaadittu jokamiehenoikeudeksi, siis ongintaa ja pilkintää. Toisaalta tätä lupalappukäytäntöä on haluttu selkiyttää. On myös vaadittu kalastuslakiin sellaista muutosta, että voitaisiin säätää kalastuspiirikohdainen koukkukalastusmaksu, jolloin nimenomaan läänikohtaisen viehekortin lunastanut henkilö voisi kalastaa vapaasti kyseisen kalastuspiirin alueella. Tältä osin olen itse jättänyt vuonna 1991 voimassa olevan ehdotuksen laiksi kalastuslain 8 §:n muuttamisesta, joka liittyy jokamiehenoikeuden ulottamiseen ongintaan ja pilkintään sekä viimeksi mainittuun asiaan liittyen lakialoitteen n:o 16 vuoden 1992 valtiopäivillä, jossa nimenomaan on ehdotus kalastuslain muuttamisesta läänikohtaisen viehekortin osalta. Sen lisäksi myös ehdotetaan, että Suomessa olisi mahdollisuus antaa esimerkiksi yli 65-vuotiaille eläkeläisille, joiden joukkoon kuuluu pääosa sotiemme veteraaneista, heidän vuosikausia odottamansa mm. maa- ja metsätalousministeriön katteettomasti lupaama alle 18-vuotiaiden oikeuksiin verrattava maksuton koukkukalastusoikeus.

Tämä hallituksen esitys kalastuslain muuttamiseksi sisältää oikeaan suuntaan meneviä uudistuksia. Niiden varjossa koetetaan kuitenkin uittaa myös selviä vuoden 1982 kalastuslain vesityksiä. Hallituksen tarkoituksena on nyt yhdistää kalastuksenhoitomaksu ja pilkintämaksu niin, että uudella kalastuksenhoitomaksulla saisi myös oikeuden onkia ja pilkkiä pilkintämaksujärjestelmän mukaisilla tavoilla kautta maan. Esitetty kalastuksenhoitomaksu olisi vuonna 1994 80 markkaa, ja valtioneuvosto saisi sen korottaa aina 200 markkaan asti. Ahkerille pilkkipiirille läänikohtainen pilkintämaksu on tänä vuonna 48 markkaa. Pilkintämaksun 48 markan maksajille ja kalastuksenhoitomaksun, joka on nyt 30 markkaa, maksajille tämän kaltainen yhdistäminen toisi ainakin ensi vuonna säästöä. Mutta suurelle joukolle mertojen ja verkkojen käyttäjiä se on melkoinen korotus. Perhekohtaisesti helpotusta tuonee kuitenkin ns. soutajan kortin kohdalle ehdotettu lievennys. Kuitenkin erityisesti läänien raja-alueilla asuville tämä on tietysti myös maksussa helpotus, koska he ovat

joutuneet lunastamaan useammankin pilkintämaksun, jopa kolme.

Nykyinen kalastuksenhoitomaksuton ongintaoikeus, joka on koskenut periaatteessa vain asuinkunnan kalavesiä, laajenisi esityksen mukaan koskemaan koko maata. Hallitus näyttää kuitenkin olevan oikean onkimisen vastustaja, sillä lakiesityksessä puhutaan vain asetuksella määritellystä mato-onginnasta onginnan sijaan. Mukana seuraavasta asetusesityksestä taas näkyy, että sinne sijoitetulla määrittelyllä kelattomine vapoineen, kohoineen, yksiaaraisine koukkuneen ja mato-, toukka- tai luonnonpsyöteineen halutaan tehdä enemmän kiusaa kansalaisille kuin sallia kalastamista onkimalla. Määrittely viittaa siihen, että ministeri Pura tai joku muukin hallituksen jäsen on rantaonkikilpailujen asiantuntija tai niiden tuomaritoimintaan vihkiytynyt.

Ihmettelen, että hallitus ei ole vielääkään pystynyt laatimaan selkeätä lakiesitystä, jonka mukaan nykyisen pilkintäkorttijärjestelmän mukainen onginta ja pilkintä olisivat jokamiehenoikeutta, kuten voimassa oleva lakialoitteenikin esittää, ja erityistä viehe- tai koukkukalastusmaksua vastaan sallittaisiin uistimen ja perhon kaltaisilla vieheillä kalastaminen. Onginnan ja pilkinnän on eduskunnan perustuslakivaliokunnassa aikanaan todettu olevan sellaisia kalastustapoja, jotka eivät vaikeuta omistajan mahdollisuuksia käyttää täysipainoisesti kalavesiään hyödykseen, joten ne ovat siis jokamiehenoikeuksia. Kalaveden omistajille menevä valtion keräämä viehekalastusmaksu taas toisi kalastuksen piiriin paljon virkistyskalastusvesiä. Tämä uudistus aiheuttaisi tietysti suurta huutoa tietyistä piireistä pilkintämaksujärjestelmän malliin, mutta se lopuisi varmasti pian, kun muutoksen suuret myönteiset vaikutukset havaittaisiin ja myönnettäisiin.

Hallituksen esityksen yleisperustelujen johdannon viimeisessä kappaleessa oleva maininta läänikohtaisen viehekortin aikaansaamisen tarpeellisuudesta on selvä, mutta maininta sen edellyttämästä selvitystyöstä on lapsellinen. Asiat ovat tiedossa, ja lakiesityksessä olisi pitänyt olla viehekorttia koskeva säännös. Ymmärrän kyllä asian näin, että keskusta ja MTK ovat tältä osin kokeneet olevansa äärimmäisillä rajoilla, kenties kokoomuksen piirissä olisi ollut jo ehkä enemmän palkansaajatarpeita esillä. Kompromissi on sitten tällainen maininta.

Kalastusalueiden olemassaolo näytetään nyt tunnustettavan hallituksen taholta, vaikka vie-

lääkään ei niiden tehokkaan toiminnan edellyttämiä säännöksiä kalastuskuntien kalastusta ja kalavesien hoitoa koskevien tehtävien siirrosta kalastusalueille ole mukana. Kalastusalueiden valtaa näytetään kyllä lisäävän jokamiehen-oikeuksina harrastettavien kalastustapojen kohdalla. Kateudesta johtuvat kiellot voivat olla pitkäaikaisia, ja kalatalousviranomaiset eivät niihin voi puuttua. Lakiesitys ei näiltä osin ole kalavesiemme kalantuotantoresurssien mukaisessa kunnossa. Estely ja kiellot eivät sovi tilanteeseen, jossa vesiensuojeluviranomaisten taholta järjestetään tehokalastusta maaseudun haja-kuormituksen vaikutusten lieventämiseksi vesistöissä, kuten monella taholla tässä maassa parhaillaankin tehdään.

Herra puhemies! Toivon, että kun nyt vihdoinkin odotettu kalastuslain muuttamista koskeva hallituksen esitys eduskuntaan tulee, emme näpertelisi emmekä jäisi sinänsä oikeaan suuntaan edenneen hallituksen tasolle vaan veisimme jokamiehen-oikeuden osalta onginnan ja pilkinnän maaliinsa ja toteuttaisimme nyt vihdoinkin kansalaisten yleisesti ja yhtäläisesti tärkeänä pitämän läänikohtaisen viehekortin emmekä tyytyisi ponsiin tai hallituksen mainintoihin asiasta.

Ed. L a i n e : Herra puhemies! Täytyy tunnustaa, etten ole ehtinyt tutustumaan tarkemmin hallituksen esitykseen. Olen tänään kuullut tästä esityksestä kaksi mielipidettä, jotka haluan tässä todeta.

Ensimmäinen oli kansanedustajajäsenen, joka on ollut itse työryhmässä, joka on valmistellut hallitukselle tätä esitystä. Tämä kansanedustaja katsoo, että tämä on hyvä lakiesitys ainakin pääpiirteissään. Toinen mielipide esitettiin tänään varsinaissuomalaisille kansanedustajille ammatikalastajan suulla, jolla itsellä ei ole kalavesiä. Hän sanoi, että hallituksen esitykseen sisältyvällä lakiesityksellä ei ole mitään merkitystä, on aivan turhaa lainsäädäntöä säätää tällaista lakia. Se ei tule johtamaan mihinkään eikä kenenkään hyväksi.

Kun tässä nyt on kaksi näin erilaista mielipidettä, niin me esimerkiksi varsinaissuomalaisten kansanedustajien edustajaryhmässä tänään päätimme välittää niille, jotka valiokunnassa tätä asiaa ensinnä joutuvat käsittelemään, toivomuksen, että valiokunta kuulisi mahdollisimman laajasti eri tahoja, jotta voisi syntyä täydellisempi kuva, ja ilmeisesti mm. äsken ed. Rajamäen puheenvuorossa ainakin osittain oli sellaista kritiikkiä, mikä pitäisi ottaa varteen.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

8) Hallituksen esitys n:o 180 ajoneuvojen katsastustehtävien toimilupiin liittyväksi lainsäädännöksi

Valiokuntaan lähettäminen

P u h e m i e s : Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin liikennevaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. A i t t o n i e m i : Arvoisa puhemies! Olin jo unohtanut hallituksen kaavailut siitä, että tämä lakiesitys, joka koskee katsastustoiminnan siirtämistä yksityisille henkilöille valtion viranomaistoiminnasta, olisi tulossa, mutta siltä vain näyttää, että se on tässä pöydällä. Tämä on täysin järjetön esitys, koska nimenomaan ajoneuvojen katsastustoiminta on viranomaistoimintaa jos mikä.

Tässä hallituksen esityksessä ei luoda minkäänlaisia visioita siitä ainakaan tämän pääasiallisen sisällön osalta, minkälaiset yrittäjät katsastustoimintaa suorittavat. Se tässä näyttää olevan positiivista, että tässä edellytetään hakijan olevan kaupallisesti, taloudellisesti ja muutoin riippumaton ajoneuvojen kauppaa, korjaamotoimintaa, polttoainekauppaa ja muita vastaavia toimintoja harjoittavista. Toisin sanoen nurkkapajat, jotka korjailevat autoja, eivät todennäköisesti ole mahdollisia katsastustoiminnan suorittajia. Aikaisemmin kun asiasta täällä on keskusteltu, on annettu ymmärtää, että myöskin tällaiset korjaamot voisivat suorittaa katsastuksia. Sehän olisi täysin mieletöntä.

Aika sitten näyttää, kun tämä on ollut valiokunnassa ja tulee tänne takaisin, miten siihen on suhtauduttu. Mutta halusin käyttää tämän puheenvuoron todetakseni, että tämä on samanlainen asia kuin Posti, josta päivällä keskusteltiin, ja poliisi ja Kansaneläkelaitos. Myös katsastuskonttorit ovat viranomaistoimintaa. Minä ihmettelen, että hallitus nyt lähtee tälle tielle, että katsastustoiminta irrotetaan valtion viranomaistoiminnasta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään liikennevaliokuntaan.

Lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti

liikennevaliokuntaan:

9) Hallituksen esitys n:o 181 laiksi yleisistä teistä annetun lain 84 §:n muuttamisesta

talousvaliokuntaan:

10) Hallituksen esitys n:o 182 laiksi kilpailuneuvostosta annetun lain muuttamisesta

sosiaali- ja terveystieteiden valiokuntaan:

11) Hallituksen esitys n:o 183 laiksi maatalousyrittäjien eläkelain 1 §:n muuttamisesta

talousvaliokuntaan:

12) Hallituksen esitys n:o 184 laiksi vakuutustarkastuksen kustantamisesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta sekä laiksi vakuutusyhtiön toimilupamaksusta

sosiaali- ja terveystieteiden valiokuntaan:

13) Hallituksen esitys n:o 185 laeiksi maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain sekä sairausvakuutuslain mukaisen omavastuun korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain 5 §:n muuttamisesta

14) Hallituksen esitys n:o 186 lääkinällistä pelastustoimintaa ja sairaankuljetusta koskevaksi lainsäädännöksi

P u h e m i e s : Eduskunnan seuraava täysistunto on huomenna keskiviikkona kello 14.

Täysistunto lopetetaan kello 19.26.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen

